

Міністерство освіти і науки України
Департамент цивільного захисту Харківської обласної державної адміністрації
Харківський національний університет міського господарства
імені О.М. Бекетова, Recipharm AB, Germany
Pan-European University APEIRON, Republic Srpska, Bosnia and Herzegovina
Кафедра охорони праці та безпеки життєдіяльності

МАТЕРІАЛИ

**III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
студентів та молодих науковців**

**«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ У КОНТЕКСТІ
СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ
УКРАЇНИ»**

09-11 листопада 2022 року

м. Харків

2. Положення про організацію оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій та зв'язку у сфері цивільного захисту. – Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/733-2017-%D0%BF#Text>.

УДК 614.8

ПИТАННЯ ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО КОНФЛІКТУ

Равлюк А.В.

Науковий керівник - Бабаджанова О.Ф., доцент кафедри цивільного захисту та комп'ютерного моделювання екогеофізичних процесів, к.т.н., доцент, e-mail: babaganova.ol.52@gmail.com

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

У час військового конфлікту громадяни України, як ніхто інший, усвідомлюють усю сутність необхідності бути захищеними від авіаційно-ракетних ударів, бомбардувань, артилерійських обстрілів та від надзвичайних ситуацій різного характеру. Вирішення цієї проблеми, а саме захисту та укриття населення, належить до компетентності органів цивільного захисту. З метою виконання цих завдань функціонує фонд захисних споруд, до складу якого входять захисні споруди цивільного захисту (сховища та протирадіаційні укриття), споруди подвійного призначення та найпростіші укриття. Вони відносяться до основних засобів колективного захисту [1].

Україна перебуває в пошуку концепцій розвитку, також у розвитку щодо виконання функцій цивільного захисту, що безперечно є одним із пріоритетних завдань для держави, враховуючи частоту виникнення надзвичайних ситуацій внаслідок обстрілів.

Україні вкрай необхідно перейняти багаторічний досвід Ізраїлю, який протягом останніх чотирнадцяти років зазнає ракетного, мінометного та артилерійського обстрілів із Сектора Гази.

У Ізраїлю та України різний воєнний досвід, але, можливо, варто звернутися до них у питаннях захисту цивільного населення? Цікаво, чим відрізняється забудова міста, яке кожного дня може потрапити під обстріл.

В Ізраїлі у кожному домі є бомбосховища. Але в старих будинках бомбосховищ немає, тому на багатьох вулицях стоять невеликі бетонні укриття.

Сповідення про ракетні обстріли приходять на телефони кожному жителю Ізраїля.

На початок 1990-х років в Ізраїлі підземні бомбосховища та громадські укриття існували вже по всій країні, а у 2017 році їх нараховувалося понад мільйон (на трохи більше ніж 8 мільйонів мешканців). Але з початком війни у Перській затоці, після того як Ірак наніс по території Ізраїлю удари балістичними ракетами «Скад», виникла потреба у сховищах, до яких можна дістатися дуже швидко. Адже у мешканців західних районів країни є лише 15-30 секунд від початку тривоги, щоб добігти до бомбосховища. Відтак було вирішено, що будь-який житловий будинок в Ізраїлі повинен мати мерхав муган діраті, або скорочено мамад, – захищене приміщення. Це кімната з масивними залізобетонними стінами, потовщеними перекриттями, металевими герметичними дверима, які витримують вибухову хвилю, та фільтром повітря для хімзахисту.

Такі сховища варто було б розмістити у прифронтових містах України (Харків, Нікополь, Кривий Ріг, Запоріжжя, Краматорськ, Миколаїв), які б забезпечили якнайшвидший захист громадян, оскільки з моменту оголошення повітряної тривоги для укриття залишається обмаль часу.

Мамади не схожі на українські сховища, бо в мирний час ізраїльтяни використовують їх як звичайні житлові приміщення. Їх розташовують або в окремій квартирі, або на кожному поверсі багатоквартирних будинків для користування кількох сімей.

Вимоги часу потребують укриттів у наших домівках. Це болісне розуміння прийшло з війною. Зараз в Україні ініційовано розробку нових будівельних норм, які мають передбачати безпечні та комфортні бомбосховища й паркінги, оскільки станом на лютий 2022 року існуючі сховища не відповідали нормам.

Захист населення полягає також і в своєчасному та офіційно підтверженому інформуванні громадян. Очевидно, що найбільш вагома відмінність між Україною та Ізраїлем – це ігнорування системи оповіщення. І в цьому є пояснення: в Ізраїлі тривога лунає порайонно, тобто якщо Ви чуєте сирену, то летить саме у Ваш район. В Україні ж розподіл відбувається по областях. Внаслідок цього люди часто ігнорують повітряну загрозу. За допомогою вдосконалення системи оповіщення ми могли б досягти максимально можливого безперебійного режиму функціонування об'єктів критичної інфраструктури та держави в цілому, оскільки повітряна тривога була б оголошена лише на конкретних, чітко окреслених ділянках території

України.

Більш того, варто зауважити, що правильність поведінки людей під час надзвичайних ситуацій, ракетних та авіаційних ударів, вуличних боїв, відіграє неабияку роль. Саме тому стандарти навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, перейняті українськими працівниками ДСНС у країнах Європейського союзу, зокрема у Естонії, стали у нагоді та допомогли розробити правила поведінки населення у різних небезпечних ситуаціях.

Список використаних джерел

1. Додаток до листа ДСНС від 14.06.2022 № 03-1870/162-2. Вилучено з : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/civilniy-zahist/2022/15.06/Rekom.shchodo.orhanizatsiyi.ukryttya.15.06.2022.pdf>
2. <https://birdinflight.com/architectura-uk/20220411-mamad.html>